83

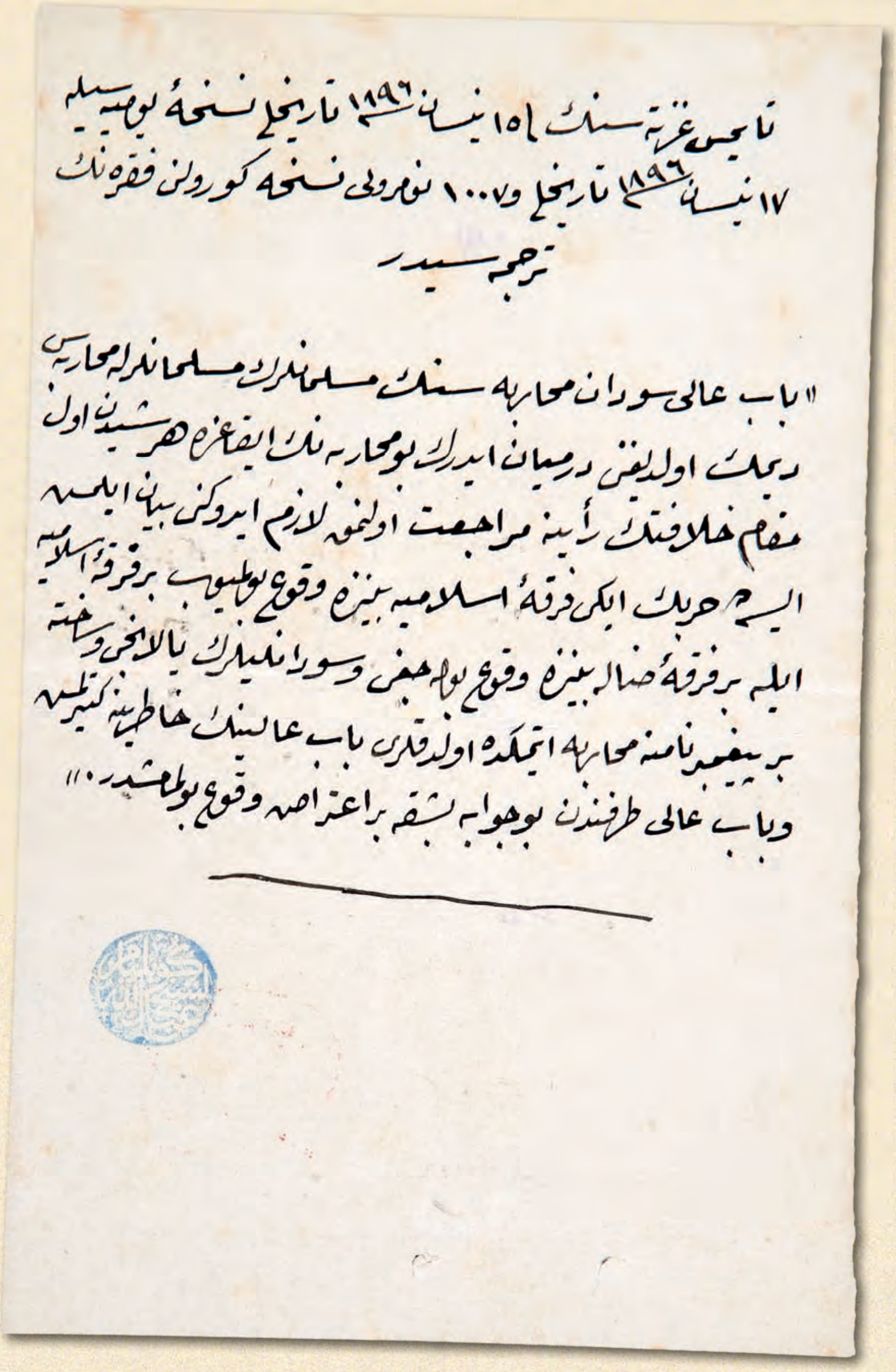

تايمس غزته سنك ١٥ نيسان ١٨٩٦ تاريخلى نسخه سيله
١٧ نيسان ١٨٩٦ تاريخلى و ١٠٠٧ نومرولى نسخه سنده كورولن فقره نك
ترجمه سيدر

"باب عالى سودان محاربه سنك مسلمانلرك مسلمانلرله محاربه سى
ديمك اولديغنى درميان ايدرك بو محاربه نك ايقاعنده هر شيدن اول
مقام خلافتك رأينه مراجعت اولنمق لازم ايدوكنى بيان ايلمه
اليوم حربك ايكى فرقه اسلاميه بينده وقوعى بولنيوب بر فرقه اسلاميه
ايله بر فرقه ضاله بينده وقوعى بولديغنى و سودانليلرك بالاكثر وحشته
بر پيغمبر نامنه محاربه ايتمكده اولدقلرى باب عالينك خاطرينه كتيرلمه
و باب عالى طرفندن بو جوابه شقه بر اعتراضه وقوعى بولمامشدر."

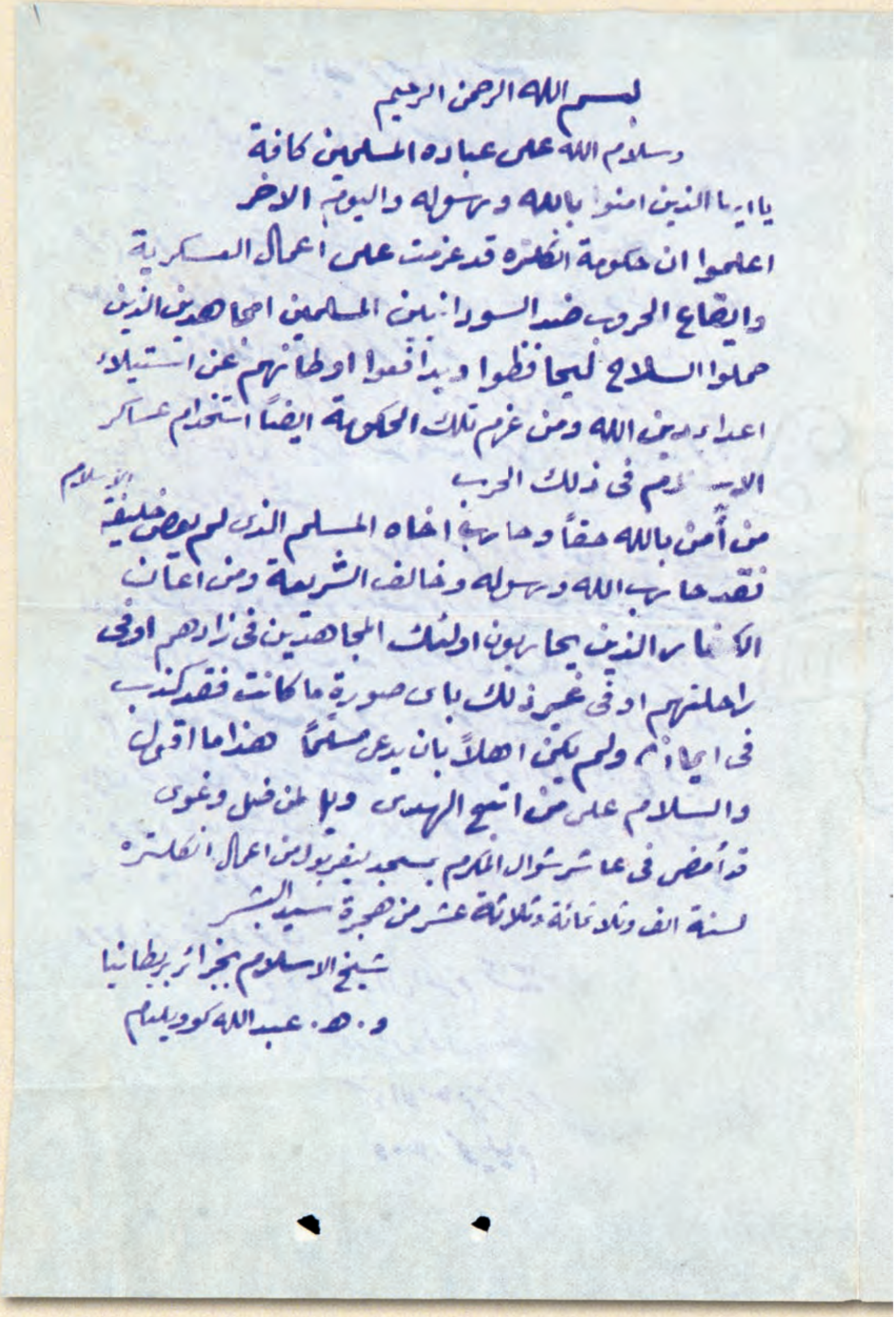

بسم الله الرحمن الرحيم

وسلام الله على عباده المسلمين كافة

يا ايها الذين امنوا بالله ورسوله واليوم الاخر

اعلموا ان حكومة انكلتره قد عزمت على اعمال العسكرية

وايقاع الحروب ضد السودانيين المسلمين المجاهدين الذين

حملوا السلاح ليحافظوا ويدافعوا اوطانهم عن استيلاء

اعداء دين الله ومن عزم تلك الحكومة ايضاً استخدام عساكر

الاسلام في ذلك الحرب

من آمن بالله حقاً وحارب اخاه المسلم الذي لم يعص خليفة

فقد حارب الله ورسوله وخالف الشريعة ومن اعان

الكفار الذين يحاربون اولئك المجاهدين في زادهم او في

رواحلهم او في غير ذلك باي صورة ما كانت فقد كذب

في ايمانه ولم يكن اهلاً بان يدعى مسلماً هذا ما اقول

والسلام على من اتبع الهدى والويل لمن ضل وغوى

قد امضي في عاشر شوال المكرم بمسجد ليفربول ابن اعمال انكلتره

لسنة الف وثلاثمائة وثلاثة عشر من هجرة سيد البشر

شيخ الاسلام بجزائر بريطانيا

و. هـ. عبد الله كوويليام

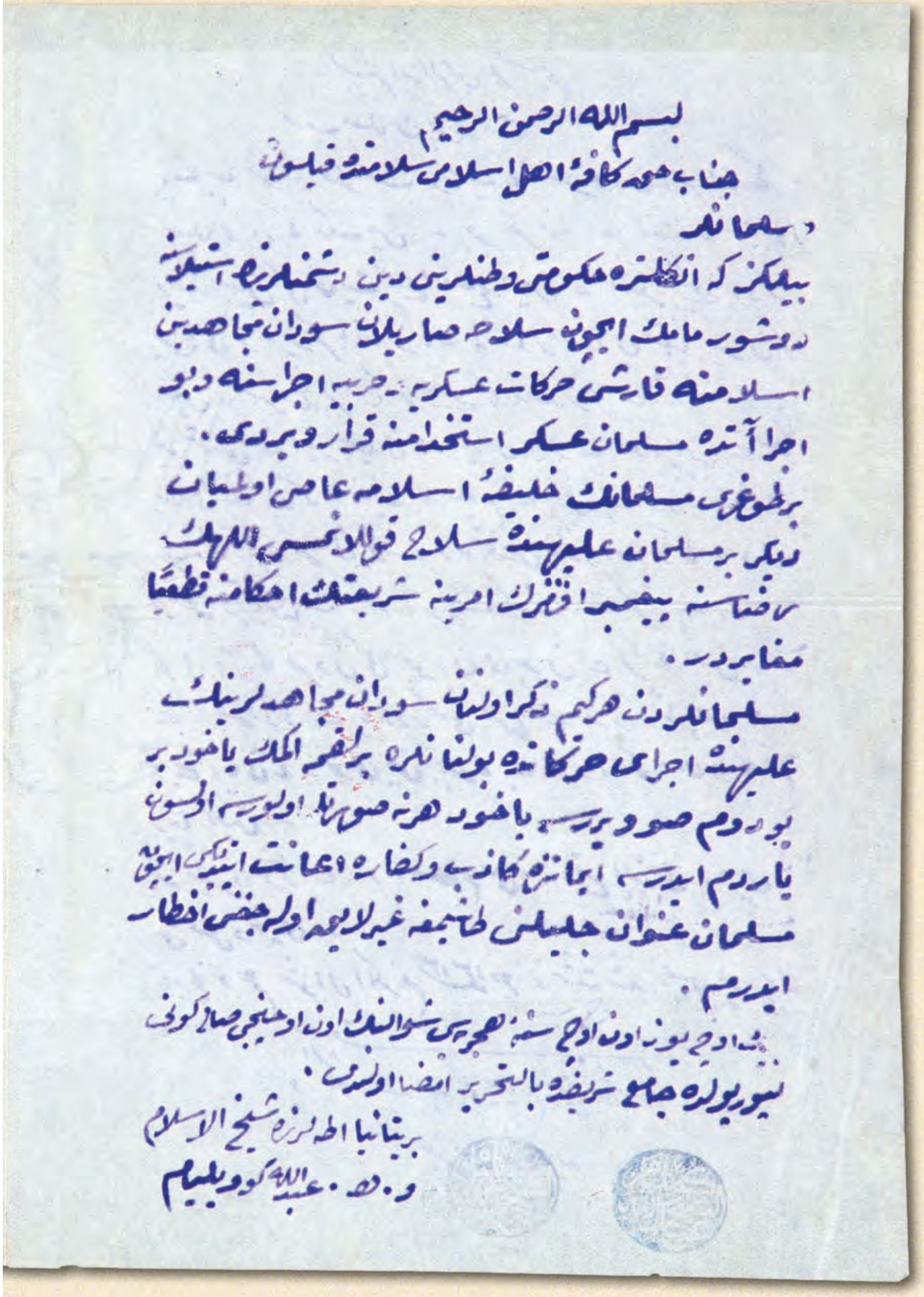
بسم الله الرحمن الرحيم
جناب حقه كافهٔ اهل اسلامه سلاملرى تبليغيله
سبحانه
بيلكز كه انكلتره حكومتى وطنلرينى دين دشمنلرينه استيلاسنه
دوشورمامك ايچون سلاحه صاريلان سودان مجاهدين
اسلاميه سنه قارشى حركات عسكريهٔ حربيه اجراسنه و بو
اجراآتده مسلمان عسكر استخدامنه قرار ويرديكه.
بر طوغرى مسلمانك خليفهٔ اسلامه عاصى اولميان
ديكر بر مسلمانه عليهنده سلاح قوللانمسى الله ك
رضاسنه بحسب اقترك امرينه شريعتك احكامنه قطعيا
مغايردر.
مسلمانلردن هركيم ذكر اولنان سودان مجاهدلرينك
عليهنده اجراى حركاته بولنانلره بر لقمه الملك ياخود بر
بوردوم صو ويرسه ياخود هر نه صورتله اولور ايسه الحسوم
يارديم ايدرسه اجانبه كانده وكفاره اعانت ايتديكى ايچون
مسلمان عنوان جليلنك طاشيمغه غير لايق اوله جغنى اخطار
ايدرم.
شو اوچ يوز اون اوچ سنهٔ هجريه سى شوالنك اون اوچنجى صالى كونى
ليورپول ده جامع شريفده بالتحرير امضا اولندى.
بريتانيا الحه لرنده شيخ الاسلام
و. ه. عبد الله كوويليام

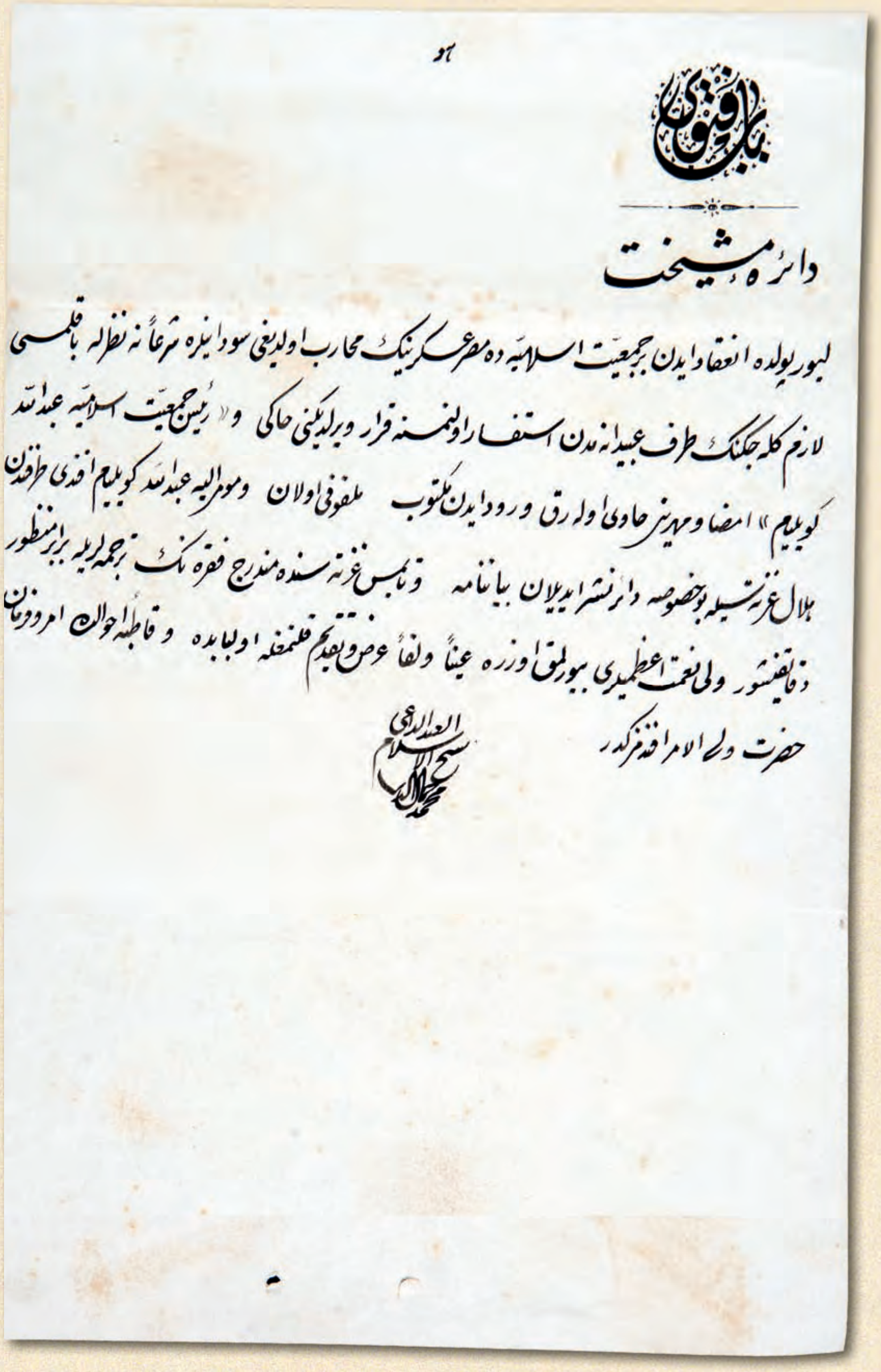

هو

باب فتوی

دائره مشیخت

لیورپولده انعقاد ایدن بر جمعیت اسلامیه ده مصر عسکرینک محارب اولدیغی سودانیزه شرعاً نه نظر ایله باقلمسی لازم کله جکنک طرف عبیدانه مدن استفسار اولنمسنه قرار ویرلدیکنی حاکی و «رئیس جمعیت اسلامیه عبدالله کوییلیام» امضا و مهرینی حاوی اوله رق ورود ایدن مکتوب ملفوفی اولان و مومی الیه عبدالله کوییلیام افندی طرفندن هلال غزته سیله بو خصوصه دائر نشر ایدیلان بیاننامه و تایمس غزته سنده مندرج فقره نک ترجمه لریله برابر منظور ذات اقدس ولی نعمت اعظمی بیورلمق اوزره عیناً ولفاً عرض و تقدیم قلنمغله اولبابده و قاطبه احوالده امر و فرمان حضرت ولی الامر افندمزکدر

العبد الداعی
شیخ الاسلام
محمد جمال الدین

Sudanlı Müslümanlara karşı İngilizlerin yanında savaşan Mısırlı Müslümanların dinî açıdan durumlarının ne olduğuna dair İngiltere İslâm Cemiyeti Başkanı V. H. Abdullah Quilliam'ın Meşihat'ten fetva istemesi

Times gazetesinin fî 15 Nisan sene 1896 tarihli nüsha-i yevmiyyesiyle 17 Nisan sene 1896 tarihli ve 1007 numaralı nüsha[da] görülen fıkranın tercümesidir.

"Bâbıâli, Sudan Muharebesi'nin Müslümanların Müslümanlarla muharebesi demek olduğunu dermiyân ederek bu muharebenin îkâ'ında her şeyden evvel makam-ı Hilâfetin re'yine müracaat olunmak lâzım idüğünü beyân eylemiş ise de harbin iki fırka-i İslâmiye beyninde vuku bulmayıp bir fırka-i İslâmiye ile bir fırka-i dâlle beyninde vuku bulacağı ve Sudanlıların yalancı ve sahte bir peygamber nâmına muharebe etmekde oldukları Bâbıâli'nin hâtırına getirilmiş ve Bâbıâli tarafından bu cevaba başka bir itiraz vuku bulmamışdır."

**

Bismillâhirrahmânirrahîm

Cenâb-ı Hakk kâffe-i ehl-i İslâmı selâmetde kılsın.

Müslümanlar!

Biliniz ki İngiltere Hükûmeti vatanlarını din düşmanlarının istilasına düşürmemek için silaha sarılan Sudan mücahidîn-i İslâmına karşı harekât-ı askeriye-i harbiye icrasına ve bu icraâtda Müslüman asker istihdamına karar verdi. Bir doğru Müslümanın, halife-i İslâma âsi olmayan diğer bir Müslüman aleyhinde silah kullanması Allah'ın rızâsına Peygamber Efendimizin emrine şeriatın ahkâmına kat'iyyen muğayirdir.

Müslümanlardan her kim zikrolunan Sudan mücahidlerinin aleyhinde icra-yı harekâtda bulunanlara bir lokma ekmek yahud bir yudum su verirse yahud her ne suretle olursa olsun yardım ederse imanında kâzib ve küffâra iânet etdiği için Müslüman unvân-ı celîlini taşımağa gayr-ı lâyık olacağını ihtar ederim.

Bin üç yüz on üç sene-i Hicriyesi Şevvâli'nin on üçüncü Salı günü Liwerpool'da cami-i şerifde bi't-tahrîr imza olundu.

Biritanya Adalarında Şeyhülislâm
V. H. Abdullah Quilliam

**

Bâb-ı Fetvâ
Daire-i Meşîhat

Liwerpool'da in'ikâd eden bir cemiyet-i İslâmiyede Mısır askerinin muhârib olduğu Sudanîlere şer'an ne nazarla bakılması lâzım geleceğinin taraf-ı ubeydânemden istifsâr olunmasına karar verildiğini hâkî ve "Reis-i Cemiyet-i İslâmiye Abdullah Quilliam" imza ve

ه

دار الخلافهٔ قسطنطینیه‌ده شیخ الاسلام مفتی الانام دولتلو
سماحتلو جمال الدین افندی حضرتلرینه

معروض داعئ دیرینه لریدر

اشبو بیك اوچیوز اون اوچ سنه‌سی ذی القعده‌سنك بشنجی بازار ایرتسی
کیجه‌سی لیورپولده کائن مسجد شریفده مسلمانلرك وقوع بولان اجتماع عندنده
صلوة عشا ادا اولندقدن صکره جماعت طرفندن اجتماع اوطه‌سنده بر جلسه عقد
اولندی. برقاچ کون اول تایمس غزته‌سنده ایکی کره نشر اولنان بر فقره جلسهٔ
مذکوره‌ده هندعلیاسندن بهوپالی مولوی محمد برکة الله افندی طرفندن عاجزلرینه
کوسترلدی وجهراً قرائت اولندی. عالم موسى الیه هلال جریده‌سنده کی نشریاتی
عاجزانه‌مه مخالف اولان فقرهٔ مذکوره‌نك هندستان اهالئ اسلامیه‌سی
اره‌سنده باعث مقام خلافت حقنده تخدیش اذهانی و باسودان مسلمانلری
حقنده تشویش افکاری موجب اولدیغنی بیان ایدرك بر مباحثه آچدی
نتیجهٔ مباحثه‌ده هیئت مجلس مسئله‌نك وساطت عاجزانه‌مله علی
طریق الاستفتا ذات مشیختپناهیلرندن استفسار اولنمسنه قرار
ویردی. هلال غزته‌سنده نشر ایتدیکم ومحمد برکة الله افندینك فتوی

mührünü hâvî olarak vürûd eden mektûb melfûfu olan ve mûmâileyh Abdullah Quilliam Efendi tarafından *Hilâl* gazetesiyle bu hususa dair neşredilen beyânnâme ve *Times* gazetesinde münderic fıkranın tercümeleriyle beraber manzûr-ı dekâyik-nüşûr-ı veli-nimet-i a'zamîleri buyurulmak üzere aynen ve leffen arz u takdim kılınmağla ol bâbda ve kâtıbe-i ahvâlde emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emr efendimizindir.

El-Abdü'd-dâ'î
Şeyhülislâm
Mehmed Cemaleddin

**

Dârü'l-hilâfe-i Kostantiniyye'de
Şeyhülislâm müfi'l-enâm devletli semâhatli Cemaleddin Efendi hazretlerine

Ma'rûz-ı dâ'î-i dîrîneleridir

İşbu bin üç yüz on üç senesi Zilkadesi'nin yedinci Pazartesi gecesi Liwerpool'da kâin mescid-i şerifde müslümanların vuku bulan ictimâında salât-ı ışâ eda olundukdan sonra cemaat tarafından ictimâ odasında bir celse akdolundu. Birkaç gün evvel *Times* gazetesinde iki kere neşrolunan bir fıkra celse-i mezkûrede Hind ulemâsından Pehopali Mevlevî Mehmed Bereketullah Efendi tarafından acizlerine gösterildi ve cehren kırâet olundu. Âlim-i mûmâileyh *Hilâl* cerîdesindeki neşriyât-ı acizâneme muhalif olan fıkra-i mezkûrenin Hindistan ahali-i İslâmiyesi arasında ya makam-ı hilâfet hakkında tahdîş-i ezhânı veya Sudan müslümanları hakkında teşvîş-i efkârı mûcib olacağını beyân ederek bir mübâhese açdı. Netice-i mübâhesede hey'et-i meclis meselenin vesâtat-ı acizânemle alâ tarîkı'l-istiftâ zât-ı Meşîhat-penâhîlerinden istifsâr olunmasına karar verdi. *Hilâl* gazetesinde neşretdiğim ve Mehmed Bereketullah Efendi fetvâ tesmiye eylediği beyânnâmenin dahi bir suretini leffen takdim ediyorum.

Keyfiyet malum-ı âlî-i Meşîhât-penâhîleri buyuruldukda Mısır askerinin muharebe etmekde olduğu Sudanlılara şer'an ne nazarla bakılmak yani Sudan ehl-i İslâmının dâll ve bâğî mi yahud müdâfi' ve mücahid mi itibar olunmak lâzım geleceğinin lütfen beyân buyurulmasını ve teheyyüc-i efkâr-ı Müslimîne bâ'is olmakda bulunan bu mesele-i mühimmenin ber-nehc-i şer'-i enver halline himmet olunmasını şeriat-ı garrâ-yı Ahmediye ve Hilâfet-i mukaddese-i İslâmiye nâmına istid'â eylerim. Ol bâbda ve kâtıbe-i ahvâlde emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 9 Zilkade sene 1313 / [22 Nisan 1896]

Liwerpool
Reis-i Cemiyet-i İslâm
Dâ'î-i dîrîneleri
V. H. Abdullah Quilliam

Y. PRK. MŞ, 6/41

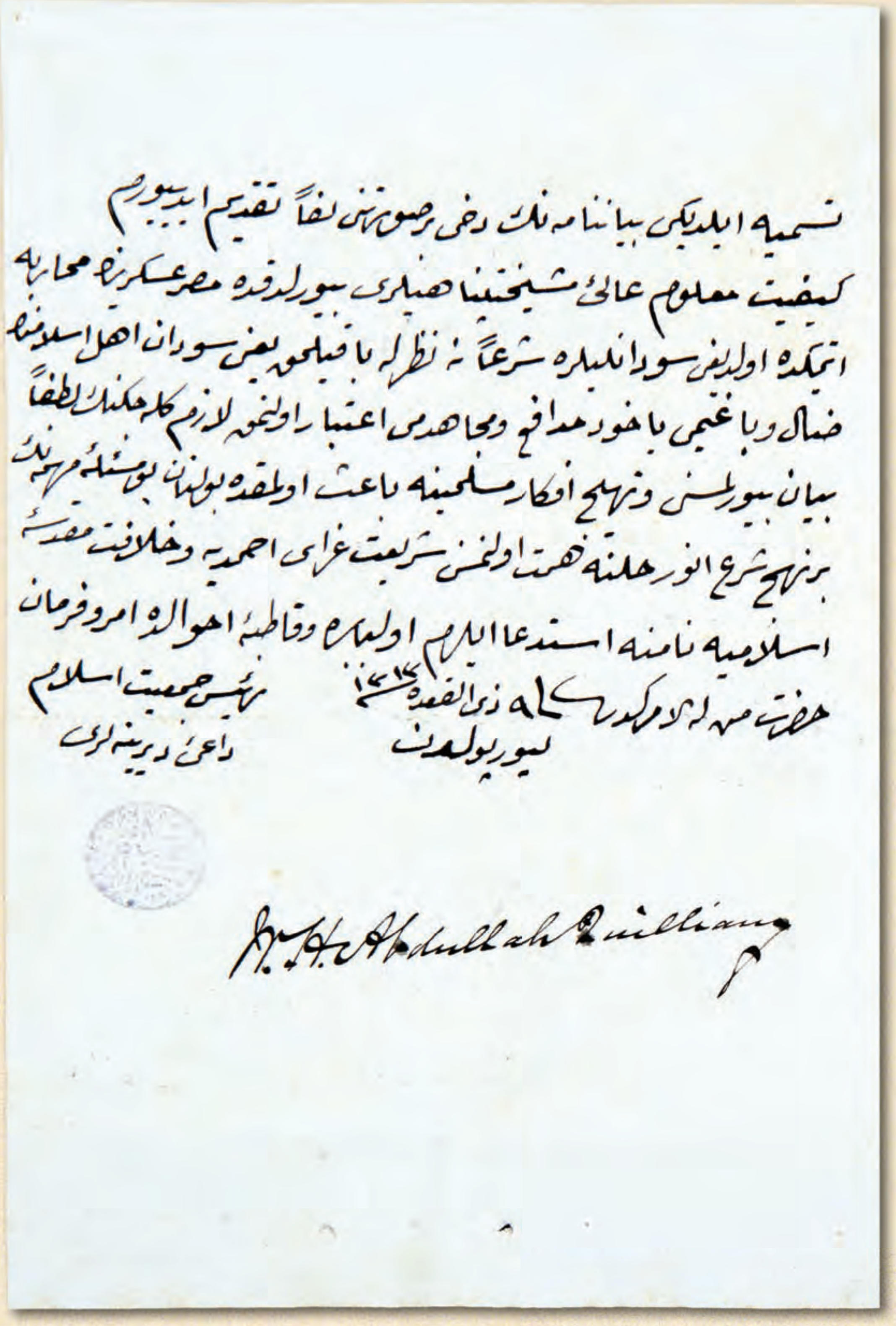
تسمیه ایلدیکی بیاننامه نك دخی ترجمه سنی لفاً تقدیم ایدیورم
کیفیت معلوم عالی شیخیانه لری بیورلدقده مصر عسکرینه محاربه
ایتمکده اولدیغی سودانیلره شرعاً نظرله باقیلمغه بعض سودان اهل اسلامنه
ضال وباغیمی یاخود مدافع ومجاهدمی اعتبار اولنمغه لازم کلدیکنك لطفاً
بیان بیورلمسی ونتیجه افکار مسلمینه باعث اولمقده بولنان بو مسئله مهمه نك
بر نهج شرع انور حلنه همت اولنمسی شریعت غرای احمدیه وخلافت مقدسه
اسلامیه نامنه استدعا ایلرم اولبابده وقاطبه احوالده امر وفرمان
حضرت من له الامرکدر ه فی ۱۴ ذی القعده ۱۳۱۳
لیورپولدن

رئیس جمعیت اسلام
داعی دیرینه لری

W. H. Abdullah Quilliam